

Chùa Siêu Lý 26-12-2025 (2)

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[12/01/2026 - 10:05 – anhlibrary]

Ở trong cái bài pháp đầu tiên của Đức Phật, sau khi Ngài thành đạo, Ngài có nói đến chuyện rất là quan trọng, Đức Phật nói luôn luôn là quan trọng rồi. Nhưng mà bài giảng đầu tiên Ngài có nói đến câu chuyện rất là quan trọng và tôi cũng rất lấy làm ngạc nhiên là bà con mình lại làm lơ bài quan trọng đó, bài Kinh đầu tiên là bài kinh gì ta? Bài Kinh Chuyển Pháp Luân, tôi nói cái này bà con coi bà con có nằm trong cái số người mà bà con làm lơ cái quan trọng đó hay không? bài Kinh đó...tôi nói cái ý, chắc bà con chứng minh là ủa tôi cũng đọc, tôi cũng tụng mà tại sao tôi không thấy cái ý đó. Cái ý đó như thế này. Nghe cho kỹ.

Tùy thuộc vào việc ta thấy được cái vấn đề của ta bao nhiêu thì cái giải pháp nó cũng tới bấy nhiêu, nghe hiểu câu này không? Rồi nguyên đám đờ rồi.

Tùy thuộc vào cái chuyện ta thấy cái vấn đề của ta nó tới đâu thì cái giải pháp mà mình tìm ra nó cũng tương ứng với cái đó có phải vậy không? và đó là Phật.

Bên Tây có câu như thế này. Vấn đề lớn nhất của chúng ta là không thấy vấn đề nó nằm ở đâu? Có biết câu đó không?

Thí dụ bây giờ con cái nó đến cái tuổi puberty, tuổi dậy thì, đó là cái giai đoạn rất khó cho mấy phụ huynh. Thì khi mà mình không có thể ngồi lại nói chuyện với con cái thì đó là một bi kịch, và vợ chồng cắn răng nhau vì không có ngồi lại với nhau thì đó là một cái bi kịch.

Phật tử đi chùa mà có vấn đề với nhau mà không giải quyết được đó là cái bi kịch. Như vậy thì cái vấn đề lớn nhất của chúng ta đó...ở đây tôi bắt đầu bài giảng bằng hai câu nói.

1/ Câu thứ nhất đó là tùy thuộc vào việc ta thấy vấn đề nó tới đâu, ta thấy được bao nhiêu thì ta có được bấy nhiêu giải pháp.

Thí dụ như bà con bị tiêu chảy, bà con...bà con bị đau bụng đi, mà không có biết rằng mình có bị tiêu chảy hay không thì cái giải pháp nó khác. Còn mình đau bụng mà mình xác định được là tại sao mình đau bụng, mình ăn uống cái gì mà đau bụng và cái chuyện tiếp theo là sau cái đau bụng là tới cái gì? Bà con xác định như vậy thì bà con có hướng giải quyết tốt hơn đúng không? còn trong khi một đứa bé thì sao? đứa bé nó đau nó chỉ biết khóc thôi và cái hệ quả sau cái đau đó là gì? nó giao cho bố mẹ nó chịu trách nhiệm đúng không? nghe hiểu không? cho nên cái bài giảng tối nay tôi nói cái chuyện này, là tùy thuộc vào cái việc mà ta thấy ra được vấn đề hay không? và thấy được bao nhiêu phần trăm vấn đề thì từ đó ta mới có được những cái hướng giải quyết, những giải pháp tương ứng, cái này rất là quan trọng.

Tôi ví dụ, ví dụ như một người không biết đạo thì cái vấn đề lớn nhất của họ là gì? Đó là tiền, đúng không ta? nếu mình nghèo đó là tiền, còn nếu mình là người thích yêu đương lãng nhăng là vấn đề tình cảm, có đúng không? còn nếu mình là người thích nổi tiếng thì cái nổi tiếng đó là cái vấn đề của mình. Tại sao tôi thích nổi tiếng, tôi thích quyền lực, tôi thích chức vụ, tiền bạc, tình cảm, chức vụ, hoặc tôi là người quan tâm đến nhan sắc, đến ngoại hình thì tất cả những thứ đó là vấn đề của tôi phải không? và tôi có thể bỏ ra rất là nhiều năm nhiều tháng tôi bôn ba để tôi giải quyết vấn đề của tôi, các vị có nghe kịp không? tức là bao nhiêu chuyện trên đời đối với tôi không có quan trọng, quan trọng nhất là làm sao tôi có được nhan sắc, nếu tôi là người phụ nữ, nhan sắc quan trọng nhất. Và các vị có đồng ý với tôi có rất nhiều người phụ nữ họ sẵn sàng họ hy sinh mọi thứ, chỉ bảo đảm họ được đẹp, chuyện đó có không? dao kéo lung tung hết, thậm chí riêng về mỡ xẻ, về con chó nhà nó nhìn không ra nó sửa luôn cũng không sao, dao kéo, mỡ xẻ đến mức mà tối ngủ không có nhắm mắt được mở tháo láo vậy vẫn đi mỡ xẻ, có hiểu cái đó không? bất chấp miễn là đẹp thôi. Còn có người tôi biết ngược lại, họ bán nhan sắc để họ có tiền, có không?

- Cái hạng thứ nhất là làm nhiều chuyện để có nhan sắc.

- Cái hạng thứ hai bán nhan sắc để có tiền.

- Cái hạng thứ ba là dùng hết tiền để mua quyền lực và chức vụ, có không? tôi biết có chuyện này.

Tôi tu sĩ nhưng tôi biết có chuyện này, có những người đàn ông cái gì họ cũng có thể bỏ hết nhưng

mà bà vợ họ hoặc bạn gái họ thì không có hy sinh được, đúng không? mấy ông gật để kiểm điểm với bà chứ. Nhưng mà tôi biết có trường hợp có những ông, tôi không biết ở xã hội Việt nam có chuyện đó không? có những ông sẵn sàng hiến cái người đàn bà của mình cho xếp để mà mình được trèo cao có không? lên lương và lên chức.

Quý vị thấy không? sở thích khác nhau, có người thì hy sinh mọi thứ chỉ để kiếm, xác định tình cảm, bảo vệ tình cảm, nhưng có người thì bán sạch để đổi lấy cái chức vụ, quyền lực, hiểu không? như vậy thì tôi chốt lại là cái gì?

Tùy thuộc vào cái việc ta thấy cái vấn đề của mình, cái thiết yếu quan trọng nhất của mình nó nằm ở đâu, cái trọng tâm của các vị, các vị nhắm đến cái gì thì toàn bộ cái nỗ lực của các vị nó sẽ dồn vào cái đó, nghe kịp không? nhưng mà nó xui một chỗ là khi mình không thấy được vấn đề của mình ở đâu thì tất cả những cái việc mà chúng ta quơ quào nỗ lực phấn đấu nó không trở thành giải pháp, nó không trở thành giải pháp.

Có một câu chuyện mà tôi kể hoài đó là có một đám bạn đi nhậu, cái chuyện này xảy ra bên xứ Hồi giáo, có đám bạn...đúng ra Hồi giáo nó không có nhậu như mình, nhưng mà đây là nhóm thanh niên hư đó đi nhậu, đi nhậu về, tôi nói thẳng luôn cái nhân vật đó là Nasreddin một nhân vật Hồi giáo rất là nổi tiếng giống như Trang Quỳnh của mình vậy đó, thì bữa đó đi uống rượu xong thì về, thì trước nhà của Nasreddin thì Nasreddin chia tay với bạn bè, nói tui bây về đi tao tới nhà rồi, mấy đứa bạn nó mới đi, thì Nasreddin không vào nhà mà cứ quần quần dưới cột đèn, thì đám bạn nó ngạc nhiên mới quay lại hỏi mày làm cái gì đó vậy? sao không vô nhà. Thì Nasreddin nói tao làm mất chìa khóa nhà, mà mày biết chắc mày làm rớt ở đâu không? mà mày tìm ở đó. Tao không biết rớt ở đâu nhưng mà tao thấy ở đây có đèn đường thì tao tìm, có hiểu cái đó không?

Có rất là nhiều người nghe câu chuyện này cứ tưởng là đó là câu chuyện tếu. Nhưng mà không. Buồn thay nó lại là bi kịch của tất cả chúng ta, đó là câu chuyện của từng người ngồi trong pháp hội này. Nghĩa là sao? Có nghĩa là nhiều khi mình dẫn những vấn đề bằng những gì mình có, nghe hiểu không?

Thí dụ bây giờ mình buồn quá, thất tình mình đi uống rượu, mất mát tiền bạc đi đánh bài, đi cá độ cho nó bớt buồn, đi đàn đúm với bạn bè ở vũ trường, ở các cái quán nhạc, có đúng không? có nghĩa là mình giải quyết vấn đề bằng cái gì mình đang có.

Như cái ông hồi nãy tôi nói, anh làm mất chìa khóa, anh không biết làm mất ở đâu? Nhưng vấn đề trước mắt anh có ánh sáng và anh đi tìm ở chỗ cây cột đèn trước nhà.

ở đây cũng vậy trước khi mà biết Phật Pháp, cái chuyện đầu tiên là mình không xác định được cái đích đến của cuộc đời mình là cái gì?

Mà Tây có câu hay lắm khi mà anh không xác định được đích đến thì con đường nào anh cũng đặt chân lên được, câu này đúng hay sai? Anh không xác định được đích đến của anh là cái gì? thì ai rù con đường nào anh cũng đi. Đó là chuyện thứ nhất.

Chuyện thứ hai, khi mà chưa xác định được cái chỗ anh phải đến là đâu thì những hoa cỏ trên đường nó dễ quyến rũ anh lắm, và những cái gai góc trên đường nó dễ thử thách, nó dễ chà đạp làm cho anh bị nhụt chí lắm, tại vì sao? vì anh lúc bấy giờ cái quan trọng nhất là đích đến anh chưa xác định được.

Cho nên Đức Phật Ngài dạy rằng cái đầu tiên của cuộc sống là cái khổ. Người không học Phật Pháp kỹ, không học căn bản thì mới nghe qua tướng Đạo Phật là đạo bi quan. Đức Phật không có bi quan, Ngài dạy cho mình thấy sự thật. Có một câu nói mà tôi vẫn nói hoài, người nghe tôi giảng thường có lẽ nhớ.

Mỗi lần tôi lạy Phật, tôi lạy Phật tôi niệm ba câu:

- Câu thứ nhất Phật không giúp cho con sống hoài không chết, nhưng Phật có thể dạy cho con không sợ chết, lạy một cái.

- Câu thứ hai, Phật không thể cho con tất cả những gì con muốn. Nhưng Phật dạy con không muốn cái gì.

- Câu thứ ba, Phật không thể nắm tay đưa con đi đến tất cả vũ trụ nhưng mà Phật dạy cho con thấy rằng đi đâu cũng vậy thôi, hiểu không?

Đức Phật rất là thực tế, Ngài thấy rằng, cái bài giảng này hơi nhứt đầu, Ngài thấy rằng là chuyện đầu tiên cái trần gian này nó là máu lệ nhiều hơn nụ cười và bông hoa. Tại sao vậy? tại vì nhiều lý do:

1/ Tại sao cuộc đời này là biển khổ, vì sao vậy? một là người ta bất thiện nhiều hơn thiện. Tham, sân, si nhiều hơn Từ, Bi, Trí, Tuệ. Chỉ riêng cái vụ này thôi là đời sống nó khổ rồi, bởi vì một nải chuối xanh mà tới 5, 7 người dành cho mủ nó dính tay, có nghe câu đó không? đũa nào cũng thích cái đó thế là nhào vô dành, mà đũa nào cũng ghét, cũng sợ cái đó thế là hè nhau tránh chạy mất dép, nghe hiểu không?

Và Trung hoa có một câu, khi cùng lo một việc thì sẽ thương nhau, khi cùng thích một món sẽ ghét nhau.

Và Tây có một câu khi hai con chó đang chơi thân nhau, lay trời cục xương đừng rơi xuống, có hiểu không?

Hai đứa bạn gái chơi rất là thân mà có một cái thằng hot boy nó xuất hiện thì banh chành, hiểu không? hai đứa bạn gái chơi rất thân mà có một mỹ nam nó xuất hiện thì cái chắc nó banh chành. Mà hai thằng bạn chơi rất thân mà có con nhỏ nào ngó được được nó lọt vô là tình bạn nó banh chành.

Có những tình bạn ở chiến trường rất là đẹp, từng công nhau chạy trong mưa bom bão đạn, từng chia nhau từng ngụm nước suối, từng băng bó vết thương cho nhau từng thể thốt đủ điều cho cái ngày hoà bình. Hai đứa mình về sẽ có v.v.. vậy mà đến ngày hoà bình gặp lại thì hai người là đối thủ trên chính trường, thương trường, có đúng cái đó không? vì sao vậy? vì chúng ta thích một món thì chúng ta sẽ ghét nhau, khi cùng lo một việc chúng ta thương nhau. Nhưng khi cùng thích một cái chúng ta sẽ ghét nhau.

Cho nên cái chuyện đầu tiên tại sao cuộc đời này nó là biển khổ? Nó rất là khoa học, nó rất là toán, tại sao vậy? vì phiền não nhiều quá, cùng thích một thứ, cùng ghét một thứ thì làm sao chịu nổi nhau, đó là cái thứ nhất. Đó là cái vị khổ đầu tiên. Tại sao là biển khổ vì chúng sinh phiền não nhiều hơn cái thiện mà hề nói một cách rất ráo khi mà phiền não nhiều, cái xấu nó nhiều, cái quả xấu nó cũng nhiều, đúng không?

Thí dụ như cái người sân si nhiều thì cái người bị khổ lụy vì sân si nó cũng nhiều. Cái người tham nhiều thì cái quả báo của cái lòng tham nó cũng nhiều, đại khái như vậy.

Chuyện đầu tiên đời biển khổ là vì ta sống bất thiện nhiều hơn thiện.

2/ Cái điều thứ hai, cái lý do đời là biển khổ là vì không có cái gì nó bền hết, kể cả mình có được cái ngọt ngào, hấp dẫn mà mình muốn, kể cả trường hợp mà mình được cái đó thì cái đó nó không có bền.

Ở đây tôi không có nói chuyện mà ru ngủ, tuyên truyền, tẩy não, nhồi sọ các vị, các vị nghĩ coi có đúng không? những cái mình thích mình tìm một mồi lắm, khi tìm được rồi, mình có giữ được nó hay không?

3/ Cái thứ ba mới là thâm thúy, giữ được nó, chuyện đầu tiên là nó luôn luôn nó tìm cách đội nón ra đi, nó không bỏ mình thì mình cũng bỏ nó. Đúng không? bỏ nó bằng cách nào?

- Một là mình chết,

- Hai là vì hoàn cảnh phải xa, sang tay, nhượng quyền.

- Còn cái thứ ba là gì? Mình không thích nó nữa, có đúng không?

Hồi sáng tôi nói rồi. Trong đời người đàn ông có hai cái ngày trọng đại là ngày cưới vợ và ngày bỏ vợ, phúc như nhau. Ở đây ai biết cái cảnh đó đã lắm, đã lắm. Quý vị tưởng tượng cái cảnh mà ra tòa rồi buổi tối về mở cửa, không nghe cái tiếng cằn nhằn, đã lắm. Và người ta nói tại sao cái trọng lượng người đàn ông khi độc thân và lấy vợ nó khác nhau, vì khi độc thân mở tủ lạnh, không thấy gì, leo lên giường ngủ. Khi có vợ, leo lên giường thấy chán quá xuống mở tủ lạnh. Bởi vậy mới nói tại sao cái trọng lượng của đàn ông nó thay đổi khi mà có gia đình và không có gia đình.

Cho nên cái lý do thứ hai cuộc đời nó là biển khổ là bởi vì, một là nó vô thường, bản thân nó là vô thường, bản thân người thích vô thường. Cái thứ ba là cái đam mê nó cũng vô thường. Thế là đời thành biển khổ, mình vật lộn, mình đi mưu cầu, mình kiếm tìm nó đủ trò, đủ chiêu trò, cuối cùng được nó rồi một là giữ không nổi, hai mình chán nó, ba tự nó bỏ nó đi. Đó là lý do thứ hai.

Lý do thứ ba biến khổ là vì sao? Là bởi vì chuyện rất là đơn giản thôi đó là lòng tham của mình vừa vô chừng, vừa không đáy.

Vô chừng là sao? Có bao nhiêu cũng không đủ. Kinh nói dầu mà mưa xuống toàn là kim cương và vàng thì cũng không làm đầy cái tham của mình, các vị có đồng ý cái đó không? thí dụ như nếu bây giờ mà quý vị búng tay một cái quý vị được 1 tỷ đô la, cứ mỗi búng tay được 1 tỷ thì quý vị nghĩ coi quý vị búng cho đến bao giờ ngón tay nó gãy thì thôi phải không? hay mình búng chục cái mình ngưng? Các vị nói đi, mình búng vậy nè, búng đến khi nào cái tay nó lật ngược ra sau, búng đó có tội, đẹp, không thuyết pháp nữa, ngồi búng tay, búng cái được tỷ, búng cái được tỷ, búng riết nó tàn tật.

Có một câu chuyện rất đau lòng lắm. Ngày kia ông vua, ông vua đi săn, ông đi ngang một cánh đồng nắng cháy, ông nhìn thấy một thanh niên đang cắm cúi cày xới, mặt mũi đen nhẻm, khét nắng, vua thương lắm.

- Vua hỏi nắng chang chang sau không vào nghỉ.

- Anh nông dân trả lời thế này: muôn tâu bệ hạ, đất này là đất thuê, cứ một vụ mùa như thế này, mình phải chia 7, 3 với chủ. Mà ông chủ này ông tốt mới bảy-ba. Chứ còn năm ngoái ông chủ tứ, lục nữa, tức là 4, 6. Cho nên phải làm việc khẩn trương.

- Thì ông vua nghe tứ-lục, bảy-ba thì ông nói trong đất nước của trẫm làm gì có cái chuyện đó, tại sao có một kẻ nó bóc lột ác như vậy. Được rồi, trẫm là vua của xứ này, từ đây tới tới khanh chạy được bao xa, thì đất của khanh tới bấy nhiêu, hiểu không? khanh chạy được bao xa thì đất của khanh bấy nhiêu. Ông nói rồi, ông đưa cho anh thanh niên, ông lột chiếc nhẫn trên tay cầm cái này làm tin, khanh cứ chạy đi, khanh nhớ từ chỗ này nha, khanh chạy đến chỗ nào, khanh cứ gặp cái ông quan sở tại khanh báo cho họ biết khanh đã chạy được.

Thì anh thanh niên này mới cầm đầu chạy, thật ra các vị biết không? sức chạy trung bình mình thì khoảng 8 cây số/giờ đúng không? trung bình, đi bộ 5 cây phải không? cho 8 cây số/một giờ chạy. Theo quý vị ảnh chạy 2 tiếng được bao nhiêu? 16 cây số, biết bao nhiêu đất, nhưng không ảnh cứ nghe văng vẳng là trước khi mặt trời lặn chạy được bao nhiêu thì đất bấy nhiêu. Thế là ông mệt le lười mà không dám ngừng, khát nước không dám ngừng, mất thở không dám ngừng, chóng mặt không dám ngừng, mỏi chân không dám ngừng, đau lưng không dám ngừng, không có lý do nào ngừng hết, cuối cùng thì sao? tới lúc mà trời tắt nắng, ảnh kiệt sức, cái phần đất mà ảnh chạy được chỉ là cái hố bễ ngang 1 mét, bễ dài 2 mét, sâu 1 mét.

Tất cả chúng ta cũng vậy. Nếu búng tay được 1 tỷ, thì cứ búng hoài và tôi muốn hỏi, mà thôi tôi không cần hỏi, đó là hỏi thiệt quý vị trả lời, nếu như ngủ đêm, sáng ngày dậy tất cả thành 18 hết, nam đẹp như nam vương, mà nữ đẹp như người mẫu và trong nhà băng có 1 tỷ đô la thì các vị còn đi chùa nghe pháp không? tôi nghĩ là không, trừ ra mấy đứa tâm thần, tự nhiên sáng ngủ dậy đứa nào cũng đẹp như hoa hậu hết, đứa nào cũng đẹp như mỹ nam, hoa hậu hết, và ai trong nhà băng cũng có tỷ hết tỷ đô la, tôi nghĩ quý vị bộ khùng sao mà đi chùa nghe pháp. Có bao nhiêu cái spa, cái resort nó réo gọi, các công ty lữ hành đi Châu Âu, đi Bắc Mỹ, đi Bắc Âu, mắc cái chứng gì vô đây ngồi lủ khủ, chen chúc, nực nội, nghe cái ông Sư này ông nói ba cái chuyện buồn nhiều hơn vui. Tôi nói như vậy không có nghĩa là tôi nói các đang đau khổ, không, ít ra cái niềm vui của các vị ở ngoài đời nó chưa đủ lớn để mà nó kéo quý vị ra khỏi chùa, đúng không? cái niềm vui ở bên ngoài nó chưa đủ lớn, chứ nếu mà nó đủ lớn, thì còn khuya mình nói gặp nhau ở đây.

Cho nên mình cứ tưởng là mình ly dục, tưởng mình không có tham, tưởng mình thiện, chưa chắc.

Tôi nói cái này các vị nghe đau lòng nè. Cái chữ TAM BAO mà ở trong Kinh, ở trong cái bài đó, những vị đều là đệ tử của Đức Thế Tôn, không hề nhắc đến cha phàm Tăng nào hết, nhục chưa? Tại sao vậy? là vì cái đám phàm Tăng này nè chưa gặp vị đáng. đáng đến mức mà nó bỏ cái áo, và nó chưa gặp cái ngọt đủ để nó bỏ áo.

Ở đây tôi thấy ít nhất cũng chục người trong đây đủ sức quyến rũ tôi bỏ hết mọi thứ đi theo, nguyên đám nhìn thấy đâu có ai đại gia mà hầu hết là xấu quắc, mà tôi moi ra ít nhất cũng là 10 mạng đủ sức kêu tôi đừng thuyết pháp nữa theo muội, về Đại mặc nhỏ chân mày cho Triệu Mẫn, có, tôi không có nhìn kỹ đâu, nhưng mà có ít nhất là chục em quên hết, quên Kalama, quên Phật pháp về cho em một người thôi:

Tu vừa chạm mức thì thôi,

Chứ đừng đắc đạo bỏ tôi một mình,
ta rất sợ một mai thành Chánh Giác,
đường trần gian ai dắt bước em đi.

Sẽ có một ngày, tại sao Phạm Tăng không được kể vào là bởi vì chưa gì hết đã bị gái nó dụ rồi, có hiểu không? vì bất mãn Thầy, Tổ, vì hoàn cảnh khó khăn trong cuộc tu, thì thầy tu thừa sức bỏ Phật mà đi. Riêng Tu Đà Hườn thì không. Tu Đà Hườn là tăng Thánh thấp nhất.

Trong Kinh nói địa cầu có vô đôi thì Tu Đà Hườn vẫn là Tu Đà Hườn, Phật vẫn là số 1, chưa bao giờ Phật là số 2. Dầu cho có đốt thành tro, thì trong lòng Tu Đà Hườn cũng chỉ có Phật thôi. Ít nhất là Tu Đà Hườn, chứ chưa kể những tăng Thánh sau.

Cho nên trong Kinh nói phạm phu mình, chưa gặp thử thách, thử thách chưa đủ ngọt mình tưởng mình ngon. Cái cảm dỗ chưa đủ ngọt mình tưởng mình ngon, cái thử thách nó chưa đủ đắng mình tưởng mình ngon, còn khuya. Có nhiều khi chết lãng xẹt, đi sông đi biển không chết về chết trong bụi trâu nằm, có nghe cái câu đó không? Cho nên cái gì mình cứ tưởng thần thánh lắm, nhưng mà không.

Tôi có đi dạy học, tôi đi thuyết pháp gặp nhiều ông khoe vui lắm. Nói tu phải ly dục, tu là không có sở hữu, tu là hạn chế kiếm tìm, tu là quay về với những sự cần thiết, ông nghe ông thích lắm. Tôi giảng xong ông đi ra ngoài ông chặn tôi ở ngoài cửa, con nghe thầy nói, con nghĩ con là Tỳ Kheo, bởi vì mấy chục năm đi làm về con không có giữ tiền, bao nhiêu tiền là bỏ giữ hết, rồi Tỳ Kheo ăn thì phải dâng, đúng, bỏ dọn con mới ăn. Cái thứ ba là Tỳ Kheo coi như là không có được nữ sắc, con thì y chang vì sao? Bả thì con ngán mà đũa khác bả không cho.

Ở mấy giáo xứ vui lắm, ở giáo xứ ông Linh mục, cha sở mới về nhận nhiệm sở, ông mới kêu giáo dân đến, Cha nghe nói giáo dân ở đây kỳ lắm, ai cũng sợ vợ hết, có đúng vậy không? ai cũng im re. Ông nói thôi bây giờ không có trả lời. Ai không sợ vợ đứng qua bên, ai không sợ vợ đứng qua bên cha coi, coi cái tình hình để liệu Cha về Cha giải thích, thì hầu hết đàn ông lục tục đứng hết về một phía sợ vợ, riêng có 2 ông hùng dũng đứng lại bên không sợ vợ, thì Linh mục mới nói đó, ít ra cũng có người hiểu được lời chúa. Bây giờ hai anh cho biết tại sao hai anh đứng đây, anh nói nhỏ nhỏ vợ kêu. Có nghĩa là còn sót lại có 2 người của bộ lạc botanical tưởng anh hùng nhưng không, bà kêu. Cho nên, cái ông này ông tưởng lắm, ông tưởng ông là người đàn ông gương mẫu, là một người cha tốt là thậm chí ông tưởng là ông là một người Tỳ Kheo để tóc. Tôi nói không, ông nhầm rồi, cái chuyện mà ông giao hết lương cho bà là vì để bà nuôi con, bà quán xuyến việc nhà, phải xác định, chưa kể mặt mũi hai họ rồi, mặt mũi của ông sĩ diện để đâu?

Theo như tôi biết bên Mỹ, người bê bối về đời sống tình dục, đời sống tình cảm gia đình ảnh hưởng đến công sở, không biết Việt Nam có cái đó không? thí dụ mình ở trong sở mà mình ngoại tình bê bối, là bị sa thải có biết chuyện đó không? có lớn chuyện lắm, hồi xưa cái chức vụ của ông, nên không dám, nên làm tỳ kheo trong tâm tưởng.

Cho nên cái chuyện đầu tiên Phật dạy là mình thấy rõ cái vấn đề nó nằm ở đâu? Khi mà con thấy cái vấn đề của con nó nằm ở đâu thì con mới có hướng giải quyết nó, con có giải pháp. Hồi này tôi kể bà con nghe đó, mình cứ tưởng mình không có vấn đề và khi anh không thấy được cái vấn đề nó nằm ở đâu thì tới chết, và thậm chí anh có đầu thai ngàn kiếp, triệu kiếp, tỷ kiếp, anh cũng không có hướng giải quyết vì anh không thấy nó nằm ở đâu. Vấn đề là nó nằm ở ngay những gì mình thích và nằm ở ngay những gì mình ghét.

Tôi nói là không biết là bao nhiêu lần, tôi nói là không biết là bao nhiêu lần cái câu này: mỗi phút đồng hồ trôi qua, dầu muốn hay không, chúng ta đang kín đáo có mặt trên đường dẫn về đâu đó, có đúng vậy không? tôi nói cái này hơi nặng nghen. Đâu có ai biết rằng cái kiểu sống của mình hiện giờ đó là cái hành trình nó dẫn đến cái chuồng heo, chuồng lợn các vị biết không? cái kiểu sống của mình nè nó đang kín đáo dắt mình về hang hổ của chồn, cáo, rắn, rít. Cái cuộc sống hiện tại của mình nè, nó dắt mình về nước để làm cá, miệng cống để làm giun, giun chỉ để người ta nuôi cá Koi. Cái nếp sống của mình bây giờ nè nó dắt mình về làm côn trùng, làm con ong cái kiến và có một số ít, cái nếp sống hiện tại của họ nó đưa họ trở về với thế giới nhân gian. Và trong Kinh nói có những chúng sinh mang thân người nhưng mà sống như loài côn trùng, như là cái loài gia súc, cái loài bốn chân, hai chân, nhiều chân và có những loài ở trong loài người có những kẻ. những cá nhân mang

thân người nhưng sống như Chư Thiên. Có nghĩa là có những người mang thân người mà sống như người.

- Mang thân người mà sống như người là sao? Nửa thiện, nửa ác, nửa sướng, nửa khổ là người sống như người.

- Còn người sống như Chư Thiên là sao? Sướng nhiều hơn khổ và thiện nhiều hơn ác.

- Còn cái người mang thân người mà sống như Phạm Thiên là sao? Lòng lúc nào cũng nghĩ về tha nhân, không nghĩ về bản thân, tức là người như Phạm Thiên.

- Và cái người nữa là cái người mang thân người Phạm nhưng mà lòng như Thánh nhân là sao? Lúc nào cũng nghĩ đến sự nhàm chán, buông bỏ, cái hạng này coi như là hiếm, nhắc tới thấy nhục, làm gì có trong đó.

Rồi cái hạng thứ hai cũng hiếm, đó là sống như Phạm Thiên, có nghĩa là lòng luôn nghĩ về muôn loại chúng sinh.

Trong Kinh nói, Đức Phật nói, trong Kinh Kalama, tôi không nhớ cuốn 2, cuốn 3. Đức Phật trong từng bước chân của Ngài, khi Ngài cầm một vật Ngài để xuống, thì từ trên bậc thềm Ngài bước xuống, Ngài luôn luôn tâm niệm một câu rằng: đừng có chúng sanh nào bị tổn thương trong cái động tác này của ta, chỉ cần cầm lên và để xuống thôi, đặt cái chân từ bậc thềm cao xuống bậc thềm thấp, luôn luôn tâm niệm đừng có loài nào, đừng có cá nhân, chúng sinh, bé mọn nào bị tổn thương vì cái động tác này của ta, đại bị đến mức như vậy.

- Có những kẻ mang thân người mà sống như côn trùng là sao? Tối ngày chỉ biết tích góp như con ong, con mối, con kiến. Các vị biết con sóc mùa đông không? con sóc mùa hè nó đi nó dẫu hàng để đem về mùa đông nó ăn, có không? họ tích góp, cái đầu chỉ quanh quẩn cái chuyện chút xíu như loài bàng sanh.

- Có kẻ mang thân người mà sống như loài bốn chân là sao? tập tính bầy đàn, biết bầy đàn không? tức là ăn rồi chỉ biết nhóm của mình, gia đình mình, bạn bè.

Cho nên mỗi chúng ta trong từng phút, chúng ta đang kín đáo có mặt trên còn đường dẫn về đâu đó, và trong từng phút trôi qua chúng ta đang kín đáo xây dựng một cái chốn về sau này của mình. Cái chốn về đó có thể là một cái vila bờ biển kiếp sau, cũng có thể là một cái chuồng ngựa, một cái chuồng bò hay là một cái chuồng lợn hiền không?

Chúng ta đang kín đáo xây dựng một cái gia đình của kiếp sau, khi mà chúng ta là một người vợ tốt, một người chồng tốt, một người cha tốt, một người mẹ tốt, một người con tốt, một người cháu tốt, một ông bà tốt, thì coi như chúng ta đang gầy dựng một cái mái ấm gia đình đẹp cho kiếp sau.

Nhưng nếu chúng ta sống một đời sống ly dục, ly tham, vô cầu, vô sở trú, hướng về sự buông bỏ, thì chúng ta đang kín đáo gầy dựng một cái chốn về của đời sau, cuộc đời sau, hiền không?

Cho nên cái chuyện đầu tiên khi chúng ta không xác định được cái vấn đề của mình, mình không xác định được cái gì mình cần hướng tới, và cái gì mình cần bỏ lại thì tôi đoán chắc các vị có sống nghìn tuổi thì cái vấn đề của các vị cũng không giải quyết tại vì mình không biết nó nằm ở đâu?

Các vị phải đồng ý với tôi chuyện này, tôi nói có nhanh lắm không? Các vị phải đồng ý với tôi chuyện này, tất cả Nha sỹ, Bác sỹ tìm được cái vấn đề của quý vị thì người ta mới giúp được đúng không? Tại sao bác sỹ họ gặp các vị họ bắt các vị thử đàm, phân, nước tiểu, máu, chụp X-ray, scanner, MRI, ultrasound tại sao vậy? họ phải biết hết vấn đề của mình thì họ mới giúp mình được, có đúng không? Nha sỹ cũng vậy, mình nói mình nhức răng, họ đâu có 100% họ tin mình, bắt mình hả họng ra, kê cả cái trường hợp cái răng số 8 nó bị đau, đúng, họ giải quyết nhưng học có ngó qua chỗ khác không? họ phải tìm cho hết cái vấn đề của mình để giải quyết chứ không phải là đau đâu nhỏ đó, còn mấy cái kia để lần sau tính tiếp. Nha sỹ thứ thiệt là họ phải đề nghị, thì dầu cho đó là nha sỹ hay bác sỹ muốn giúp cho bệnh nhân thì ít nhất người ta phải tìm ra vấn đề của bệnh nhân, còn mình cũng vậy. Muốn giải quyết vấn đề đầu tiên là phải thấy nó.

Và vấn đề đầu tiên thứ nhất là gì? Đức Phật dạy khi con thấy rằng mọi thứ là khổ, chữ khổ đây không có nghĩa là đau đớn thân tâm, nghĩa đó nghèo lắm, cái chữ khổ đây có tới 3 nghĩa:

- Nghĩa 1 là sự có mặt của những gì làm cho mình khó chịu.

- Nghĩa 2 là sự vắng mặt của những gì làm cho mình dễ chịu.

- Cái khổ thứ 3 là sự có mặt, sự hiện hữu bản thân nó là cái khổ, vì sao vậy? vì toàn bộ cái sự có mặt của mình nó phải lệ thuộc vô số điều kiện và khi một trong những điều kiện đó nó bị trục trặc

thì cái sự hiện hữu mình có vấn đề đúng không? các vị có đồng ý với tôi là bây giờ các vị muốn ngồi ở đây, các vị là nếu tôi nói cần đến 100 điều kiện các vị thấy hơi nhiều, nhưng tôi thấy không có nhiều. 100 điều kiện là gì?

- Gia đình phải OK phải không?

- Nhiệt độ phải OK.

- Sức khỏe phải OK. Sức khỏe từ trên đầu xuống, từ bệnh ngoài da cho đến bệnh về máu, về xương, bệnh về ngũ tạng, tim, gan, tỳ, phế, thận.

- Rồi quan hệ xã hội, nhiều và rất nhiều chuyện, thậm chí bây giờ quý vị đang ngồi mà tôi bảo các vị... hoặc nếu có sự bùng nổ của xã hội, không có ngồi yên đây được, hoặc là bây giờ chỉ cần nghe mùi khét đậm, có tiếng còi cứu hỏa, mà nghe tiếng la bên ngoài cháy chùa thì bà con chạy trước, tôi chạy sau, lạch bạch, lạch bạch vì bà con đã chen hết chỗ, cho nên chỉ cần một chuyện nhỏ xíu thôi là đủ để làm bà con không ngồi yên đây được, chứ đừng có tưởng là cái mộng của tôi, tôi muốn ngồi đâu là tôi ngồi, đây là cái chùa, còn chỗ tôi ngồi, tôi ngồi đâu tôi ngồi, sai. Và có chuyện còn thảm hơn là nụ cười trên môi. Mình cứ tưởng rằng môi của mình, răng của mình, miệng của mình mình muốn cười là cười, sai, một trục trặc nhỏ là mình không có cười được đúng không? bây giờ cái cô này nè, cô đang nhăn răng cở cười, nghe cái beng, móc ra cái tin nhăn cười không nổi có không? hiểu không? một cái tin nhăn nhỏ xíu thôi cười không nổi. Hoặc đang ngồi nghe giảng mà nghe ló lỏ, ló lỏ, cái ló lỏ xưa giờ chưa từng ló lỏ, hiểu không? là mình đủ run rồi.

Cho nên Phật dạy thế giới này nó có hai cái góc nhìn mà mình phải đặc biệt quan tâm.

1/ Là thế giới này nó được nhìn từ góc độ hiện tượng, tức là cái vỏ ngoài của nó.

2/ Thứ hai là thế giới được nhìn từ cái góc độ bản thể. Có nghe 2 chữ này chưa?

Góc nhìn hiện tượng là gì? Là tôi nhìn tôi thấy người đó cao, thấp, trắng, đen, đẹp, xấu, nam, nữ, đó là cách nhìn hiện tượng. Thấy người đó cười, thấy người đó khóc đó là góc nhìn hiện tượng.

Góc nhìn bản thể là gì? Là biết được người đó bệnh hoạn, tình trạng sức khỏe, tình trạng tài chánh, tình trạng gia đình, tình trạng xã hội, tình trạng công việc, có hiểu không? thì cái đó là bản thể của một người mà chúng ta khổ là vì sao? là vì chúng ta nhìn thế giới từ góc độ hiện tượng thôi, khi anh nhìn thế giới qua góc độ hiện tượng thì cái giải pháp của anh thì sao ta? Nó ở ngoài da, hiểu không? Việt Nam khoái hiện tượng lắm, đau bụng là xúc dầu vô rún, có không? Bà nhà quê của tôi ngày xưa đang đi mà té cái ạch là trúng gió, bất kể là tim mạch, có đúng không? Không cần biết đó là trụ tim hay là đứt mạch máu, cứ thế mà đề ra dứt tóc mai, tóc mốt.

Tóc mai sợi ngắn sợi dài,

Cứu nhau không được thì thương hoài ngàn năm.

Mà cứu nhau sao nổi nó có 5000 lý do để nó té cái ạch đúng không. Nhưng mà dân Nam bộ mình, té cái ạch mình quy về cái gì? Trúng gió và lẽ ra khiêng nó đi bệnh viện thì quá ớn, đằng này đề mảy ra làm mất thời gian, Mỹ nó gọi là golden time gọi là thời gian vàng. Lẽ ra lúc đó nếu mà hốt nó đi kịp thì nó êm quá rồi, không, đi làm mất cái thời gian đó, vì sao? Vì mình không thấy được cái cốt lõi của vấn đề, đó là cái thấy hiện tượng. Và khi mình thì chỉ thấy cái vỏ ngoài của vấn đề thì cái giải pháp nó chỉ là bên ngoài thôi, đúng không?

Thí dụ như mình tưởng rằng ở nhà ồn ào, vợ chồng con cái mình không tu được, mình chỉ nghĩ đơn giản vậy thôi, thế là mình nhào vô chùa, mình yên tĩnh, mình hiểu như vậy là mới hiểu cái vỏ thôi mà mình không hiểu tại sao mà mình khổ là vì mình bận tâm cái này và bận tâm cái kia. Đằng này mình không màng, mình cứ tưởng là cạo đầu cho nó mát, nhào đầu vô chùa là nó bèn thanh tịnh, đúng không? không ngờ trong chùa là cái thùng rác biết không?

máu lệ tràn đầy khóe mắt.

Ngàn đau thương người ta trút hết về chùa.

Trong chùa là trung tâm hợp mặt của bà tám các vị có biết không? buồn đưa lê là trong chùa, chùa là ngã tư quốc tế các vị có biết không? mà nhào vô trong đó, tưởng trong đó là chỗ tu. Anh chỉ giải quyết vấn đề ở cái mặt nổi của nó, anh phải biết tại sao anh khổ và cái anh cần là cái gì? Anh phải học giáo lý, anh phải có giáo lý nền. Anh phải biết:

- Giới là gì?

- Định là gì?

- Tuệ là gì?

Anh phải nắm được cái đó và anh biết là bây giờ anh cần học cái gì? Anh cần gặp ai? Cái đó quan trọng lắm. Anh cần gặp ai? anh cần học cái gì? và anh nên coi trọng cái gì và anh nên bỏ qua những gì đó là vấn đề của anh. Khi anh hiểu cái bản thể nội tại của vấn đề, thì anh mới đi đến cái quyết định đó, còn đằng này anh chỉ có một cái nhìn rất là hời hợt, một cái nhìn rất là thiên cận thì cái giải pháp mà anh có được nó rất là mong manh.

Cho nên cái bài giảng tối nay tôi nói cái gì? Khi mà chúng ta chỉ thấy được cái mặt nổi của vấn đề, thì cái giải pháp nó cũng chỉ trên mặt nổi thôi. Cho nên ngoài đời họ chỉ thấy được cái nhu cầu của đời sống là cơm gạo áo tiền và tình cảm và gia đình, hết. Thế là những gì người đời biết cũng chỉ là quần quanh trong cơm, gạo, áo, tiền, tình cảm và gia đình có đúng không? mà mình là người phật tử phải có cái nhìn xa hơn thế nữa. Các vị có biết trong Kinh có nói đến hai cái khái niệm rất là đặc biệt, rất là đặc biệt. Mà tôi không biết phật tử ở đây có nghe qua chưa? Đó là cái chuyện giải thoát, tu là để giải thoát, đúng không? có ai nghe cái chữ giải thoát không? Nhưng mà giải thoát nó có 2 là chánh giải thoát và tà giải thoát.

Chánh giải thoát là sao? Là giải thoát thực thụ.

Còn Tà giải thoát là thấy cái giải thoát nhưng mà bị giam cầm. Cái Tà giải thoát nó có mấy trường hợp sau đây:

1/ Là thay đổi buồng giam tưởng là ra tù, bỏ bà này cưới bà khác, y chang, có không? thay đổi buồng giam tưởng là ra tù, đó gọi là Tà giải thoát, mình chạy trốn cái nhà mình chun vô chùa là nó vô cái nhà tù khác, nó quy mô hơn và cái mùi nhang hơi bị nhiều, chỉ vậy thôi. Cái Tà giải thoát là thay đổi buồng giam tưởng là ra tù.

2/ Trường hợp thứ hai mạ vàng song sắt và sợi dây xích, hiểu không? mọi khi mình bị xiềng bởi cái dây xích bằng sắt, bữa nay họ mạ vàng 18, xong chưa? Mọi khi cái song sắt thì nó bằng sắt mà nó bị sét, bữa nay người ta làm mạ vàng, mình thấy cái phòng giam nó đang chói chang nắng hạ, lấp lánh lung linh và lộng lẫy. Khi mà mình thấy mọi thứ được dát vàng, mình tưởng là ra tù, chứ thật ra mình vẫn ở chỗ đó, có một điều là tình trạng giam cầm có tí thay đổi, có hiểu cái đó không?

Vậy trường hợp Tà giải thoát nó có hai: một là đổi phòng giam tưởng rằng ra tù. Trường hợp thứ hai là mạ vàng cái chỗ giam nhốt của mình, tưởng là ra tù, đó có phải là trường hợp các vị ở đây có không? nghe tôi nói gì không? hầu hết chúng ta tưởng vậy không? tưởng rằng nay thấy phòng giam nó đẹp quá mình tưởng mình ra rồi.

Cho nên tôi kể hoài một câu chuyện, một cái ông Samurai người Nhật, ông có nhiều bạn bè thân lắm, ông là một kiếm khách rất là nổi tiếng. Có lần ông bị người ta vu oan, bị ở tù, ông bị vu oan và ông bị ở tù. Thì khi ông được ra tù thì bạn bè đến thăm ông, an ủi ông thôi kệ, có năm, hai năm thôi bây giờ cũng ra rồi, bây giờ làm lại cuộc đời từ đầu. Ông mới nói tao nói thiệt tui bây, tao ở tù tao không có buồn, bởi vì tù hay không tù nó nằm ở một chỗ là khóa trong hay khóa ngoài và đưa nào giữ chìa khóa, hiểu không? là khóa trong hay khóa ngoài và đưa nào giữ chìa khóa.

Tôi hỏi các vị nè, có ai mà chơi game ngồi suốt mười mấy tiếng đồng hồ trong phòng mà không mở cửa, có không? và cái người đó họ có thấy là giam nhốt không? nhưng nếu có công an đứng trước cửa phòng cấm 18 tiếng không được ra, vẫn cho mình chơi game thì cảm giác khác hay giống? khác.

Cho nên ông mới nói tù hay không tù, vấn đề là khóa trong hay khóa ngoài và đưa nào giữ chìa khóa, nhớ, Tà giải thoát.

Tại sao ở đây tôi nhấn mạnh cái việc này, là bởi vì rất nhiều bà con cứ tưởng vô chùa là OK, cạo đầu tu rồi OK, mặc áo thiền sinh Miến Điện là OK, dự vài khóa là OK, học giáo lý vài khóa với Sư Minh Tuệ với Sư Thiện Hào là OK. Còn khuya, còn khuya lắm em a, cho em xin, còn lâu lắm.

Cho nên cái Tà giải thoát nó có hai là đổi nhà giam tưởng là ra tù. Thứ hai là mạ vàng chỗ giam nhốt tưởng là ra tù.

Còn cái Chánh giải thoát là sao? Giải thoát thiệt. Chánh giải thoát nó gồm có hai đó là:

- Phá nát nhà tù, cầm lệnh thả trên tay, hiểu không ta? Ra khỏi phòng giam và cầm lệnh thả trên tay.
- Và trường hợp thứ hai, vô hiệu hóa phòng giam, hiểu không ta? Vô hiệu hóa là sao? Song sắt cửa đủ rộng để chui, cho mượn chìa khóa của quản giáo, hiểu không ta?

Một là phá nát phòng giam, hai là vô hiệu hóa phòng giam.

- Phá nát phòng giam là gì? là xuất gia và chứng Thánh. Xuất gia và tìm được cái đường hướng tu học ngon lành thì đó được gọi là phá nát phòng giam.

- Còn trường hợp thứ hai, vô hiệu hóa phòng giam là sao? Vẫn tiếp tục là vợ, là mẹ, là cha, là chồng vẫn để tóc dài tới gót, nhưng mà cư trần bất nhiễm, có hiểu không? ở đây có bao nhiêu người có khả năng vô hiệu hóa phòng giam, toàn là dân mạ vàng không, lấp lánh, lung linh và lộng lẫy. Còn có nhiều em ở đây tôi biết là đôi phòng giam bên viết thư cho bạn tao ra rồi, thất ra chỉ là nó chuyển từ...bên giáo lên lên long giao thôi, từ Chí Hòa ra Côn Đảo chứ không hề có lệnh tha, chưa có lệnh tha, các vị có hiểu không?

Cho nên là Tà giải thoát khi mà mình thấy cái vấn đề của mình nó nằm ở đâu? Thì ta bên có giải pháp, và ta thấy được bao nhiêu thì có giải pháp bấy nhiêu.

Cho nên, tôi nhắc lại, trước mặt tôi, trong cái nhìn của tôi, tôi e ngại là bà con không thấy được vấn đề của mình. Vì đưa nào thấy nó đã không tới đây ngồi, giờ này là bà ở nhà ghi chép Kinh, sách, nghe băng giảng, lấy note, ghi chú, còn không nữa là nhào vô trong cái phòng mở máy lạnh, đốt tí trầm, bật đèn mờ, nhắm mắt lim dim, hít thở mỉm cười, từng bước chân an lạc, từng bước chân thiền hành, phải như vậy, có lý nào mà nó nhào vô nó chen chúc như cái hủ mắm.

Cái vấn đề của mình, mình không thấy được, mình không thấy được vấn đề nên mình mới la hét tới đây. Chuyện đầu tiên là tôi e rằng tôi đã nói một tiếng đồng hồ rồi. Cho nên cái vấn đề đầu tiên là khi anh thấy được vấn đề của anh thì anh mới có giải pháp, đúng không?

Giải pháp đầu tiên là gì? là thấy được thế giới qua khía cạnh hiện tượng. Cho nên giải pháp của ta là giải pháp ngoài da thôi, đúng chưa? Rồi.

Giải pháp thứ hai có những kẻ trong cái đám mà phàm phu này đây nè thấy rằng cơm gạo, áo tiền hoài nó hèn quá, nó bèn hướng đến tâm linh, hướng bằng cách nào? Đứa giàu bỏ tiền ra xây đạo tràng, cuối tuần mời bạn lên đốt lửa trại cùng nhau ngồi thiền, không có ăn nhậu, đánh bài, cá độ, đá gà, hiểu không? khá hơn đám một phải không ta? Đám một chỉ biết cơm, gạo, áo tiền, buồn là đi nhậu, đi spa, trốn bà xã, kiếm tiểu tam.

Nhưng mà cái đám thứ hai này không, đám thứ hai này bắt đầu hướng đến tâm linh rồi. Tâm linh của anh là gì? Nhiều lắm là đi chùa. Nhiều lắm là đi thiền viện. Nhiều lắm là cất cái đạo tràng rồi rủ đám đồng hội đồng thuyền vào đó. Bây giờ còn có loại đạo tràng mà thổi sáo, chơi guitar hát nhạc đạo, biết cái đó không? uống trà..buồn buồn treo ba chữ “uống trà đi”. Rồi quát cho vài chữ thư pháp, “Nhân”, “Đạo”, “Phật”, “Tâm” treo là coi như khỏe rồi đó. Giống như thể thao không chịu tập mà mua mấy cái tạ về treo lên cho nó khỏe, mấy cái quần training , mấy cái quần short, treo hai, ba chiếc xe đạp treo nhìn cho nó khỏe, rồi tiếp tục ăn ba cái hamburger mà loại big mark, pizza, rồi ba cái mở heo chấm muối cho khỏe. Nó chạy chừng cây số ăn 2 cái hamburger, 4 cái pizza, 2 lon coke.

Thì cái hạng này nó khác cái hạng một, có nghĩa là bắt đầu nó thấy vấn đề rồi đó, nó thấy rằng cơm, gạo, áo, tiền không đi đến đâu hết mà phải có đời sống tâm linh, mà tâm linh nó còn lè tè chưa qua khỏi ngọn cỏ.

Cái hạng thứ ba, cái anh thứ ba bắt đầu hướng đến tâm linh đi ngồi thiền, nhưng mà ngồi thiền để làm cái gì? Tĩnh tâm. Thấy cái anh thứ hai còn bày hầy, bê bối, bê bộn, bụi bậm lắm, chữ “b” hơi nhiều quá ảnh mới bèn nghĩ đến đời sống tĩnh lặng. Tĩnh lặng nó đứng riêng. Ảnh chỉ tìm thấy ở đó nhiều lắm là cái giây phút yên ắng, an yên thôi, chưa soi rọi hết cái vấn đề.

Tôi nhớ cái thằng bé nó 4 tuổi, mỗi sáng nó thấy mẹ nó lắc vòng, rồi kéo dây chun, cái vòng kéo để tập tay, tạ 2 kg vừa tập vừa điệu. Nó lằng xằng nó thấy má nó để cái tập tạ đó. Má nó nói đùa tập đi, khỏe. Cái nó cầm lên, nít mà, nó cầm lên cái nó buông xuống, rồi nó ráng tập thêm cái nữa rồi nó buông xuống, thở cái khi nó liệng, nó ngồi, nó nói khỏe quá. Thì mẹ nó nói tập nhiều đó thì khỏe cái gì? Nó nói con không phải con khỏe vì tập mà khỏe vì không tập, có hiểu không?

Bản chất thế giới nó lạ lắm quý vị, có người họ thấy hạnh phúc là vì họ có cái cầm trên tay. Có kẻ hạnh phúc là vì nó liệng xuống được, có hiểu không?

Tất cả chúng ta đây như tên đập xích lô, trưa nắng chang chang mà không có gì để chờ thì sao?

Buồn, nhưng mà nó nhẹ cái chân phải không? nhưng mà khi mà chờ đồ càng nhiều thì nó càng sướng, khổ thân mà nó sướng cái tâm, đúng không? có hiểu không? có đúng vậy không? chúng ta là những người đập xích lô có nghĩa là nó nhẹ không chịu là bởi vì nó nhẹ nó sẽ bị yếu, nó bị mất cái

khác. Chưa hết, cái này còn thâm hiểm nữa, chúng ta là những người lính trên chiến trường đã bị trọng thương, máu ra nhiều thì khát nước phải uống nước nhiều thì mau vãng sanh, có biết cái đó không? ai biết cái đó không? bị trọng thương là mau khát nước, mà càng uống vô nó càng loãng mà loãng thì nó mau tích, hiểu.

Cho nên mình là những tên đạp xích lô, có nghĩa là có người thuê mình đạp mình mới hạnh phúc, cưỡi vạn, cái người khuôn vác, càng quần quật càng sung sướng bởi vì cái cơ bắp nó càng gồng thì cái túi nó càng phồng, hiểu không? chúng ta phải trả giá rất đắt.

Có một câu nói của người Châu Phi tôi rất thích, thích lắm luôn. Câu nói của người Châu Phi: đời sống nó là một cái trường phân đấu, chúng ta không ngừng đổ máu và lệ cho đời sống, mỗi sáng...nghe cho kỹ nè. Mỗi sáng con sư tử nó phải chạy để kiếm mồi và mỗi sáng con nai nó phải chạy để không làm mồi cho sư tử, có đúng không? cái câu đó nó sâu ghê lắm.

Tại sau tôi xúi mấy người nghe pháp của tôi nên xăm mình, không phải để thành đại ca mà cứ vạch cái áo lên là có cái để coi.

Mỗi sáng con sư tử nó phải chạy để kiếm mồi và con nai nó phải chạy để không làm mồi cho sư tử, cái câu đó nó sâu ghê lắm. Có nghĩa là chúng ta phân đấu không ngừng để chúng ta có một đời sống. Cho nên cái chuyện đầu tiên là mình chỉ thấy vấn đề của mình là cơm, gạo, áo, tiền thôi. Và cái hạng thứ hai là hướng về đời sống tâm linh mà còn hơi lè tè. Tu ba mớ là đủ rồi. Phạm phu mình có cái tào lao thế này: làm ác bao nhiêu cũng thấy ít, làm thiện bao nhiêu cũng thấy nhiều, có không?